

Ναυπάκτου Ιερόθεος για Όσιο Πορφύριο: «Μέσα του κατοικούσε η χάρη του Αγίου Πνεύματος»

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Αγ. Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)

Μέσα του κατοικούσε η χάρη του Αγίου Πνεύματος

Πρόσφατα ανακοινώθηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο ότι έγινε η αγιοκατάταξη του Γέροντος Πορφυρίου του Καυσοκαλυβίτου, ο οποίος πλέον επισήμως είναι άγιος της Εκκλησίας μας.

Αυτό μου δίνει ιδιαίτερη χαρά, γιατί πριν δέκα περίπου χρόνια πρότεινα την διαδικασία της αγιοκατατάξεώς του. Πιθανόν να το έχουν κάνει και άλλοι, αλλά εγώ το έκανα επισήμως και ακολούθησα την οδό δια της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Συγκεκριμένα το έτος 2004 απέστειλα στον Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο, δια της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, γράμμα, δια του οποίου ζητούσα την αγιοκατάταξη του π. Πορφυρίου μαζί με άλλους ευλογημένους και εξαγιασμένους Γέροντες.

Τότε ο Οικουμενικός Πατριάρχης μου απέστειλε δια της Ιεράς Συνόδου της

Εκκλησίας της Ελλάδος ένα πολύ σημαντικό γράμμα, το οποίο κρατώ στο αρχείο μου ως τεκμήριο υψίστης τιμής και στο οποίο με ευχαριστούσε για την «λίαν τεκμηριωμένην» πρότασή μου, εξέφρασε την χαρά του γι' αυτό, διετύπωνε την πεποίθησή του ότι είναι «εν δυνάμει» άγιοι της Εκκλησίας και θα θεωρούσε μεγάλη τιμή να γίνη η αγιοκατάταξή τους κατά την Πατριαρχεία του. Όμως, όπως έγραφε, θα έπρεπε να αναμείνουμε λίγο ακόμη χρονικό διάστημα, πράγμα το οποίο άρχισε να εκδηλώνεται.

Η πρότασή μου για την αγιοκατάταξη στηριζόταν σε θεολογικά κριτήρια.

Βεβαίως, ο όσιος Πορφύριος είχε προξενήσει μεγάλη εντύπωση στους ανθρώπους που τον πλησίαζαν με την καθαρότητα της καρδιάς και του νού του, που ως αποτέλεσμα είχε να διαθέτη το προορατικό και το διορατικό χάρισμα, καθώς επίσης να θεραπεύη τους λογισμούς και τις πολυποίκιλες ασθένειες των ανθρώπων, να εκδηλώνη ποικιλοτρόπως την καθαρή αγάπη του σε όλους. Έχουν γραφή πολλά άρθρα και βιβλία για το θέμα αυτό.

Εμένα, όμως, μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση ο λόγος του, που διακρινόταν για την θεολογική ευκρίνεια, την ησυχαστική παράδοση, τον καθαρό έρωτα στον Χριστό, την Εκκλησία και τους ανθρώπους και την αγιοπατερική συγκρότηση. Βεβαίως, ο όσιος Πορφύριος δεν είχε τελειώσει κάποια Θεολογική Σχολή, αλλά ήταν ένας χαρισματικός-εμπειρικός θεολόγος και ο λόγος του ήταν απαύγασμα της καθαρής καρδιάς του.

Ο όσιος Πορφύριος ήταν ένας ζωντανός πνευματικά οργανισμός, γιατί κατοικούσε μέσα του η Χάρη του Αγίου Πνεύματος που τον καθοδηγούσε συνεχώς και ως τέτοιος ζωντανός οργανισμός γεννούσε διαρκώς θεολογικό λόγο και αναγεννούσε τους ανθρώπους.

Είχα μαζί του μια επικοινωνία κατά διαστήματα. Δύο ή τρεις φορές τον συνάντησα προσωπικά και μιλήσαμε για διάφορα θέματα, αλλά κυρίως μου τηλεφωνούσε κατά καιρούς για να με ευχαριστήσει για κάποιο κείμενό μου που είχε διαβάσει.

Δεν θέλω εδώ να παρουσιάσω το τί ακριβώς μου έλεγε, αλλά κυρίως θέλω να αποκαλύψω την γνώμη του που είχε για τον Γέροντα Σωφρόνιο Σαχάρωφ. Έλεγε ότι είναι μεγάλη ευλογία από τον Θεό σε κάποιον να συναντήσει τον Γέροντα Σωφρόνιο, έστω και μια φορά στην ζωή του, γιατί ο λόγος του είναι φωτιά που αναγεννά, αποτέλεσμα μιας βαθιάς μετάνοιας και εμπειρίας. Και με θεώρησε ευνοημένο από την Χάρη του Θεού που αξιώθηκα να έχω διαρκή επικοινωνία μαζί του.

Αυτό δείχνει την πνευματική ευαισθησία με την οποία μπορούσε να καταλάβη την

εσωτερική κατάσταση ενός εξαγιασμένου ανθρώπου και, κυρίως, την βαθιά μετάνοια και την πυρφόρα προσευχή που είναι φωνή θεολογική.

Διαβάζοντας τα λόγια του οσίου Πορφυρίου, κυρίως στο βιβλίο «Βίος και λόγοι» (εκδ. Ιεράς Μονής Χρυσοπηγής Χανίων), πρόσεχα περισσότερο τον θεολογικό του λόγο και αυτός με εντυπωσίαζε. Είναι ένας λόγος ζωντανός που συνδέει νοερά προσευχή, θεολογία αποστολική, αγνό έρωτα για τον Χριστό, είναι συνδυασμός ασκήσεως και Μυστηρίων, απόλυτης εγκαταλείψεως του εαυτού του στον Θεό, βαθιά αίσθηση της εσωτερικής ζωής της Εκκλησίας και πολλά άλλα.

Προσωπικά θεωρώ ότι όλη η ζωή του οσίου Πορφυρίου του Καυσοκαλυβίτου ερμηνεύεται από δύο γεγονότα που έγιναν στην αρχή της μοναχικής ζωής του.

Το πρώτο γεγονός είναι η θεωρία του γερο-Δημά, ενός ασκητού στα Καυσοκαλύβια που τον είδε να προσεύχεται πριν αρχίσει η ακολουθία του όρθρου στον πρόναο του Κυριακού, ενώ εκείνος ήταν αθέατος και προσευχόταν. Βλέποντας τον Γερο-Δημά να προσεύχεται, τον είδε να λάμψη στο φώς, εισήλθε μέσα στην καρδιά του η νοερά προσευχή, δηλαδή ο νούς κατέβηκε στην καρδιά και άρχισε να προσεύχεται. Διηγείται ο ίδιος:

«Ένα πρωί, κατά τις τρεισήμισι, επήγα στο Καθολικό, στην Αγία Τριάδα, για την ακολουθία. Ήταν νωρίς ακόμη. Δεν είχε χτυπήσει ακόμη το σήμαντρο. Κανείς δεν ήταν μές στην εκκλησία. Κάθισα στον πρόναο, κάτω από μία σκάλα. Ήμουν αθέατος και προσευχόμενος.

Σε μια στιγμή ανοίγει η πόρτα της εκκλησίας και μπαίνει ένας ψηλός κι ηλικιωμένος μοναχός. Ήταν ο Γερο-Δημάς. Μόλις μπήκε, κοίταξε δεξιά-αριστερά-δεν είδε κανένα. Τότε, λοιπόν, κρατώντας ένα μεγάλο κομποσχοίνι, άρχισε τις μετάνοιες τις στρωτές, πολλές και γρήγορες, κι έλεγε συνεχώς: «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με... Υπεραγία Θεοτόκε, σώσον ημάς». Σε λίγο έπεσε σ' έκσταση. Δεν μπορώ, δεν βρίσκω λόγια να σας περιγράψω τη συμπεριφορά του απέναντι στον Θεό κινήσεις αγάπης και λατρείας, κινήσεις θείου έρωτος, θείας αγάπης κι αφοσιώσεως.

Τόν είδα να στέκεται, ν' ανοίγει τα χέρια του όρθιος, σε σχήμα σταυρού, όπως έκανε ο Μωυσής στή θάλασσα, κι έκανε ένα πράγμα: «Ούουουουου!...». Τί ήταν αυτό;».

Ήταν μέσα στην χάρι. Έλαμπε μέσα στο φώς. Αυτό ήταν! Αμέσως μου μετέδωσε την ευχή. Αμέσως μπήκα στή δική του ατμόσφαιρα. Δεν με είχε δει. Ακούστε με. Συγκινήθηκα κι άρχισα να κλαίω. Ήλθε σ' εμένανε τον ταπεινό κι ανάξιο η χάρις του Θεού. Πώς να σας το πώ; Μού μετέδωσε την χάρι. Δηλαδή η χάρις που είχε

εκείνος ο άγιος ακτινοβόλησε και στή δική μου την ψυχή. Μού μετέδωσε τα χαρίσματά του τα πνευματικά».

Στην συνέχεια γράφει:

«Μετά την ακολουθία έφυγα στο δάσος μόνος μου, γεμάτος χαρά κι αγαλλίαση. Τρέλα! Νοερώς έλεγα την Ευχαριστία πηγαίνοντας για την καλύβη. Μέ πάθος έτρεχα μέσ στο δάσος, πηδούσα απ' τη χαρά μου, άνοιγα σ' έκσταση τα χέρια μ' ενθουσιασμό, δυνατά, και φώναζα: “Δόξα Σοι ο Θεοός! Δόξα Σοι ο Θεοός!” Ναί, τα χέρια μου μείνανε ξερά, γίνανε κόκκαλο, ξύλο, κι ανοιγμένα ίσια σχημάτιζαν με το σώμα μου σταυρό. Δηλαδή, αν με έβλεπες απ' το πίσω μέρος θα έβλεπες ένα σταυρό.

Το κεφάλι μου σηκωμένο προς τον ουρανό, το στέρνο ετέντωνε με τα χέρια να φύγει για τον ουρανό. Το μέρος που είναι η καρδιά πήγαινε να πετάξει. Αυτό που σας λέγω είναι αλήθεια, το είχα πάθει. Πόση ώρα ήμουν σ' αυτή την κατάσταση δεν ξέρω. Όταν συνήλθα, έτσι όπως ήμουν, κατέβασα τα χεράκια μου και σιωπηλός με δάκρυα προχώρησα πάλι με βρεγμένα τα μάτια μου».

Βεβαίως, δεν μπορώ να αμφισβητήσω την ευλογημένη κατάσταση του Γερο-Δημά, αλλά θεωρώ ότι ο ίδιος ο μικρός τότε Πορφύριος ήταν σε μια τέτοια πνευματική κατάσταση για να δη τον Γερο-Δημά να προσεύχεται μέσα στο φώς. Αυτό έχει σχέση με το χωρίο «εν τώ φωτί σου οψόμεθα φώς» (Ψαλμ. λε', 10). Και αυτό του δημιουργούσε μια θεία τρέλα.

Το δεύτερο γεγονός που πάλι προέρχεται από την αρχή της μοναχικής του ζωής στον Άγιον Όρος που έκανε τέλεια υπακοή, είχε καθαρότητα νού και είχε νοερά προσευχή, ύστερα από την συνάντηση με τον Γερο-Δημά.

Τότε στην έρημο του Αγίου Όρους άκουσε ένα αηδονάκι να κελαηδά κρυμμένο στις φυλλωσιές των δένδρων και κατάλαβε ότι κελαηδούσε μέσα στην ησυχία δοξάζοντας τον Θεό. Είναι εκπληκτική η διήγηση αυτού του περιστατικού που έκανε στα μετέπειτα χρόνια:

«Μιά μέρα, ένα πρωινό προχώρησα μόνος μου στο παρθένο δάσος. Όλα, δροσισμένα από την πρωινή δροσιά, λαμπύριζαν στον ήλιο. Βρέθηκα σε μια χαράδρα. Την πέρασα. Κάθισα σ' ένα βράχο. Δίπλα μου κρύα νερά κυλούσαν ήσυχα κι έλεγα την ευχή. Ησυχία απόλυτη. Τίποτα δεν ακουγόταν.

Σε λίγο, μέσα στην ησυχία ακούω μια γλυκιά φωνή, μεθυστική, να ψάλλει, να υμνεί τον Πλάστη. Κοιτάζω, δεν διακρίνω τίποτα. Τελικά, απέναντι σ' ένα κλαδί βλέπω ένα πουλάκι ήταν αηδόνι. Κι ακούω το αηδονάκι να κελαηδάει, να σχίζεται

μάλλιασε, που λέμε, η γλώσσα του, φούσκωσε απ' τους λαρυγγισμούς ο λαιμός του. Αυτό το πουλάκι το μικροσκοπικό να κάνει κατά πίσω τα φτερά του, για να έχει δύναμη και να βγάζει αυτούς τους γλυκύτατους τόνους, αυτή την ωραία φωνή και να φουσκώνει ο λάρυγγάς του! Πώ, πώ, πώ! Να 'χα ένα ποτηράκι με νερό, για να πηγαίνει να πίνει και να ξεδιψάει!

Μού ήρθαν δάκρυα στα μάτια. Τα ίδια εκείνα δάκρυα της χάριτος που κυλούσαν αβίαστα και τα οποία απέκτησα απ' τον Γερο-Δημά. Ήταν η δεύτερη φορά που το δοκίμαζα.

Δεν μπορώ να σας μεταφέρω αυτά που ένιωσα. Αυτά που αισθάνθηκα. Σάς φανέρωσα, όμως, το μυστήριο. Και σκεπτόμουν. «Γιατί το αηδονάκι να βγάζει αυτούς τους λαρυγγισμούς; Γιατί να κάνει αυτές τις τρίλιες; Γιατί να ψάλλει αυτό το υπέροχο άσμα; Γιατί, γιατί, γιατί... γιατί να ξελαρυγγιάζεται; Γιατί, γιατί, για ποίο σκοπό; Μήπως περιμένει να το επαινέσει κανείς; Όχι, βέβαια, εκεί κανείς δεν θα το κάνει αυτό». Μόνος μου φιλοσοφούσα. Αυτό τ' απέκτησα μετά το γεγονός με τον Γερο-Δημά. Πρίν απ' αυτό δεν το έκανα.

Πόσα δεν μου είπε το αηδονάκι! Και πόσα του είπα μές στη σιωπή: «Αηδονάκι μου, ποιός σου είπε ότι εγώ θα περνούσα από δώ; Εδώ κανείς δεν πλησιάζει. Είναι τόσο απρόσιτο το μέρος. Πόσο ωραία κάνεις χωρίς διακοπή το καθήκον σου, την προσευχή σου στον Θεό! Πόσα μου λές, αηδονάκι μου, πόσα με διδάσκεις! Θεέ μου, συγκινούμαι. Αηδόνι μου, μου δείχνεις με το κελάηδημά σου πως να υμνώ τον Θεό, μου λές χίλια, πολλά, πάρα πολλά...».

Δεν είμαι καλά από υγεία, να τα πω όπως τα νιώθω. Θα μπορούσε να γραφεί ένα ολόκληρο πεζογράφημα. Το αγάπησα πολύ το αηδόνι. Το αγάπησα και μ' ενέπνευσε. Σκέφτηκα: «Γιατί εκείνο κι όχι κι εγώ; Γιατί εκείνο να κρύβεται κι όχι κι εγώ;». Και μου ήρθε στο νού ότι πρέπει να φύγω, πρέπει να χαθώ, πρέπει να μὴν υπάρχω. Είπα: «Γιατί; Είχε αυτό κόσμο μπροστά του; Ήξερε ότι ήμουν εγώ και τ' άκουγα;

Ποιός τ' άκουγε που ξελαρυγγιάζονταν; Γιατί πήγαινε σε τέτοια κρυφά μέρη; Αλλά κι εκείνα τ' αηδόνια μές στο λόγγο, μές στη ρεματιά που βρισκόντουσαν τη νύκτα και την ημέρα, το βράδυ και το πρωί, ποιός τ' άκουγε που ξελαρυγγιαζόντουσαν όλα; Και γιατί το κάνανε αυτό το πράγμα; Και γιατί πηγαίνανε σε τέτοια κρυφά μέρη; Γιατί σπάζανε το λάρυγγά τους; Ο σκοπός ήταν η λατρεία, το ψάλσιμο στον Δημιουργό τους, η λατρεία στον Θεό. Έτσι τα εξηγούσα».

Θεωρώ ότι αυτό το περιστατικό δεν ήταν απλώς μια συναισθηματική στιγμή και μια αισθητική κατάσταση, αλλά ήταν η θεωρία των λόγων των όντων μέσα από την δική του καθαρότητα και προσευχή. Ζούσε ο ίδιος μέσα στην Χάρη του Θεού

και έβλεπε τους λόγους των όντων, δηλαδή την άκτιστη δημιουργική και συνεκτική ενέργεια του Θεού, σε όλη την κτίση.

Αυτά τα δύο εκπληκτικά γεγονότα, που δείχνουν την πραγματική ζωντανή θεολογία, εκφράζουν στην ολότητα τον όσιο Πορφύριο. Βρισκόταν ο ίδιος μέσα στο Φως της θείας Χάριτος και είδε την Χάρη του Θεού. Έτσι εξηγείται το πώς ζούσε μέσα στην Ομόνοια και είχε συνεχή κοινωνία με τον Θεό, έτρεφε αγάπη για όλη την κτίση και τους ανθρώπους και όπου πήγαινε βρισκόταν μέσα στο Φως της Χάριτος, όπως γύρω από την γή υπάρχει η ατμόσφαιρα που μετακινείται και αυτή μαζί με την γή.

Έτσι, ακόμη, εξηγείται το ότι στην πνευματική του διαθήκη ευχόταν, στά πνευματικά του παιδιά και σε όλους να μας αξιώση ο Θεός «νά μπούμε στην επίγειο άκτιστη Εκκλησία Του», που είναι η μετοχή της δόξης του Θεού από την ζωή αυτή.

Έτσι εξηγείται το ότι βλέποντας να πλησιάζη η έξοδος του από την ζωή αυτή αποσύρθηκε στο Άγιον Όρος για να ζήση και να κοιμηθή ησυχαστικά και μάλιστα παρακάλεσε ώστε και το σώμα του να παραμείνη θαμμένο σε άγνωστο μέρος.

Νομίζω ότι η θεωρία του φωτός του γερο-Δημά και η θεωρία των λόγων των όντων στο κελάηδημα του αηδονιού, που είχαν σχέση με την εσωτερική του ζωή, είναι εκείνα που τον οδήγησαν στο να κοιμηθή απομακρυσμένος από τα βλέμματα των ανθρώπων, ψάλλοντας σαν το αηδονάκι κρυφά στον Θεό και προσευχόμενος ωσάν τον γερο-Δημά.

Νομίζω ότι τον όσιο Πορφύριο τον Καυσοκαλυβίτη πρέπει να τον ερμηνεύουμε μέσα από θεολογικά κριτήρια, μέσα από την μέθεξη της καθαρτικής, φωτιστικής και θεοποιού ενεργείας του Θεού, σύμφωνα με την όλη Παράδοση της Εκκλησίας, που είναι η βασική προϋπόθεση της θεώσεως του ανθρώπου.

Όποιος βλέπει τον όσιο Πορφύριο μέσα από συναισθηματισμούς και από μια αγάπη προς όλους, έξω από τις ασκητικές προϋποθέσεις της αληθινής αγάπης, σφάλλει. Οπότε και στην περίπτωση του οσίου Πορφυρίου μπορούμε να εντοπίσουμε τις πραγματικές προϋποθέσεις της αγιότητας, που είναι η ουσία της ορθοδόξου θεολογίας και της Ορθοδόξου Παραδόσεως.

Ο όσιος Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης είναι μια ζωντανή «θεολογία γεγονότων». Μέσα από αυτή την προοπτική διάβασα τους λόγους του, είδα το πρόσωπό του και στην συνέχεια πρότεινα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο την αγιοκατάταξή του.

Νά έχουμε την ευχή του και τις πρεσβείες του

Πηγή:dogma.gr